een santeon ziekenhuis

Constitutioneel eczeem bij kinderen

Constitutioneel eczeem (ook wel atopisch eczeem genoemd) is een veelvoorkomende huidziekte bij kinderen. De huid raakt ontstoken en daardoor ontstaan jeuk, roodheid en schilfers. Soms zijn er natte plekken. Het eczeem is niet besmettelijk en komt vooral voor bij jonge kinderen. De klachten kunnen jaren aanhouden, daarom wordt het ook wel een chronische aandoening genoemd. Meestal worden de klachten minder als het kind ouder wordt.

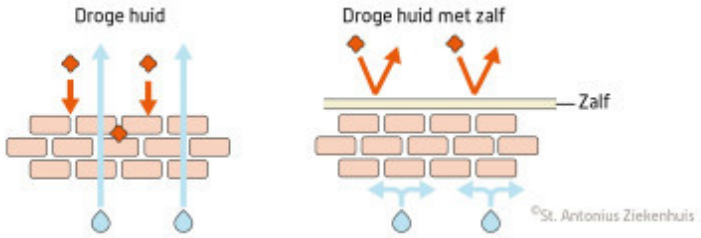
Oorzaken constitutioneel eczeem

De precieze oorzaak van constitutioneel eczeem is niet bekend. Maar er zijn op dit moment twee factoren die hierbij een rol spelen.

1. Bij een eczeemhuid is het waterverlies vanuit de huid verhoogd. Bij eczeem bevatten de ruimtes tussen de cellen (bakstenen) minder vetten, omdat dit niet goed wordt aangemaakt. De eczeemhuid kan minder vocht vasthouden en is hierdoor droog tot extreem droog. Hierdoor is de beschermingsfunctie (barrière) van de huid verminderd en kunnen prikkels van buitenaf gemakkelijker binnendringen. Deze prikkels kunnen zorgen voor een ontstekingsreactie in de huid. Zie afbeelding 1 hieronder.
2. Een overactief afweersysteem, waardoor de huid sterker reageert op verschillende prikkels.

Erfelijke factoren spelen een duidelijke rol: ouders met eczeem hebben een grotere kans op het krijgen van een kind met eczeem. Constitutioneel eczeem is niet te genezen, maar wel goed te behandelen. Eczeem wordt niet veroorzaakt door voeding. Dit wordt verderop in deze folder uitgelegd.

Afbeelding 1: uitleg ontstaan eczeem en effect van zalf

Meer over constitutioneel eczeem bij kinderen en baby's

Constitutioneel eczeem is een veel voorkomende ziekte bij kinderen. De eerste verschijnselen kunnen optreden voordat het kind 1 jaar wordt. Maar eczeem kan op elke leeftijd ontstaan.

Constitutioneel eczeem komt het meest voor bij kinderen tussen de 0 en 4 jaar. De meeste kinderen groeien gelukkig over het eczeem heen, vaak al voor de kleuterperiode. Het is niet van de voren te voorspellen of een

kind zijn/haar hele leven last zal houden van eczeem.

Op welke delen van de huid ontstaat het eczeem?

Constitutioneel eczeem kan op alle plekken van de huid voorkomen. Op een aantal plekken komt eczeem het meest voor:

- Bij baby's zit constitutioneel eczeem vaak aan de buitenkant van de ellebogen en knieën, op de wangen en op het hoofd. De eczeem begint bij baby's vaak in het gezicht. Als de plekken nat zijn, wordt het ook wel 'dauwworm' genoemd. Vaak zit het eczeem niet in het luiergebied. Bij een leeftijd van 1 tot 3 jaar vermindert het vaak in het gezicht, maar komt het meer voor in elleboogplooien, polsen, knieholtes en enkels. Bij ieder kind kan het verloop anders zijn.
- Bij kinderen ouder dan 1 jaar zit constitutioneel eczeem vaak in de plooien van ellebogen, op de polsen/handruggen, in de knieholtes, in de nek, rond de ogen en/of op de enkels.

Symptomen

De meest kenmerkende verschijnselen van constitutioneel eczeem zijn droge huid, roodheid, schilfering van de huid en jeuk. Soms zijn er ook kleine blaasjes die open kunnen gaan, dit heet 'nattend eczeem'. Dit komt meestal door een bacterie die een infectie heeft veroorzaakt.

Vicieuze cirkel

Jeuk wordt verergerd doordat de huid droog is. De jeuk kan soms zo erg zijn, dat de huid helemaal kapot wordt gekrabd. Door wrijven en krabben neemt de jeuk juist weer toe. Bij genezing van de stuk gekrabde huid ontstaat ook jeuk. Zo ontstaat er gemakkelijk een vicieuze cirkel

Afbeelding 2: vicieuze cirkel van jeuk

Jeuk kan ook verergerd worden door droge lucht, warmte en zweten, dragen van wol of synthetische stoffen, verminderde conditie, vermoeidheid en stress.

Eczeem kan wisselend verlopen: er kunnen periodes zijn waarin het eczeem actief is, afgewisseld met perioden dat de huid helemaal rustig is.

Bij kinderen met een donkere huidskleur is de roodheid slecht te zien, soms is de huid dan plaatselijk wat donkerder verkleurd. Dit is het dikker worden van de huid. Het komt door krabben en wrijven en wordt ook wel

‘olifantenhuid’ genoemd. De huidplooien zijn beter te zien, en de huid is grover.

Wat kan eczeem verergeren of uitlokken?

Eczeem kan erger of uitgelokt worden door meerdere factoren.

Voorbeelden hiervan zijn:

- zeep,
- water (door douchen/wassen),
- het dragen van kleding van textiel met een ruwe vezel (meestal wol en polyester),
- droge lucht,
- warmte,
- zweten,
- stress,
- fel zonlicht.

Ook zwemmen in water met chloor kan eczeem weer doen opvlammen. Tijdens of kort na een virusinfectie kan eczeem verergeren.

Het klimaat kan een factor van invloed zijn. Zo hebben sommige kinderen verergering van het eczeem in de winter (mogelijk door lage luchtvochtigheid in verwarmde ruimtes) en andere juist in de zomer (vooral bij veel warmte).

Misverstand

Eczeem komt niet door een allergie voor voeding. Voeding veroorzaakt geen eczeem. Het is eerder andersom: eczeem kan een voedselallergie veroorzaken. Waarschijnlijk komt dat doordat het afweersysteem anders reageert als voedingsmiddelen via de kapotte eczeemhuid het lichaam binnenkomen.

Eczeem en allergie voor bepaalde voedingsmiddelen, zoals koemelk, kippenei, noten en pinda, komen dan ook geregeld samen voor bij kinderen. Door de eczeemhuid goed te behandelen kan dit worden voorkomen. Eczeem kan door een reactie op voeding wel tijdelijk vuriger worden. Het weglaten van bepaalde voedingsmiddelen heeft geen invloed op het beloop van het eczeem. Diëten (het weglaten van bepaalde voedingsmiddelen) om eczeem te voorkomen worden dan ook afgeraden.

Omgaan met jeuk

Jeuk is het meest vervelende symptoom van eczeem, bijna iedereen met eczeem krabt zich. Jeuk en krabben hebben een grote invloed op het welbevinden van kinderen. Kinderen met jeuk slapen minder goed, zijn makkelijker overprikkeld en kunnen zelfs minder goed groeien en zich ontwikkelen. Het is dan ook enorm belangrijk om jeuk goed aan te pakken. Jeuk is ´s avonds en vaak ´s nachts op zijn hevigst, een ontspannend bed ritueel kan de jeuk vaak verlichten. De stelregel is: zolang de huid jeukt is het eczeem nog onvoldoende behandeld.

Wat kunt u er eraan doen?

- Vermijd uitlokkende factoren voor zover mogelijk (zie hierboven)
- Smeer dagelijks met vette zalf (zie hieronder)

- Smeer op tijd en lang genoeg met ontstekingsremmende zalf (zie hieronder)
- Houdt nagels kort en schoon, zo is er minder kans op infecties.

Behandelingen

Het voorkomen van een droge huid is de eerste stap om het eczeem zo rustig mogelijk te houden. Een droge huid jeukt en beschermt niet goed tegen prikkels van buiten. Vette zalven vormen de basis van de behandeling.

Vette zalf of crème

Het is goed om 2 keer per dag (maar minimaal 1 keer) de huid met vet in te smeren. Smeer zo vaak en veel als nodig is voor de droge huid.

Samen met de kinderarts, Verpleegkundig Specialist of kinderverpleegkundige bespreekt u welke zalf of crème geschikt is. Er zijn diverse soorten; de verhouding tussen vet en water verschilt tussen de zalven en crèmes. Niet alle middelen worden vergoed en dit kan de keuze soms ook beïnvloeden.

Medicijnzalf

Daarnaast is het belangrijk, als het eczeem heel actief is, naast vette zalf/crème een medicijnzalf te gebruiken. Deze wordt ook wel ontstekingsremmende of hormoonzalf genoemd. De behandeld arts of verpleegkundig specialist van uw kind zal u hierover adviseren. Lees meer hierover in onze folder over de 'Behandeling van constitutioneel eczeem bij kinderen (https://www.antoniusziekenhuis.nl/behandelingen-onderzoeken/behandeling-constitutioneel-eczeem-bij-kinderen)'.

Expertise en ervaring

De kinderartsen van het St. Antonius Ziekenhuis hebben bijzondere expertise op het gebied van diabetes, eczeem, hoofdpijn, keel-, neus- en oorproblemen, langdurige buikpijn, long- en bovenste luchtweginfecties, overgewicht, urineweg- en plasproblemen neurofibromatose type 1, ontwikkelingsachterstand, syndroom van Down, vroeggeboorten en huilbaby's en groei- puberteits- en andere hormoonziekten.

Meer informatie

Voor meer informatie raden wij u aan naar de volgende websites te kijken.

https://huidhuis.nl/aandoeningen/constitutioneel-eczeem/ (https://huidhuis.nl/aandoeningen/constitutioneel-eczeem/)

www.eczeemwijzer.nl (https://www.eczeemwijzer.nl/)

Gerelateerde informatie

Specialismen

- Kindergeneeskunde (https://www.antoniusziekenhuis.nl/kindergeneeskunde)

Contact Kindergeneeskunde	T 088 320 63 00